

Te whakarāpopoto o te Mahere ā-Pae tawhiti 2024/2034

AK
HAVE
YOUR
SAY

Te Reo Māori

► Te whakapakari ake i tō mātou manawaroa me te hāpai i ngā wero ā-tahua pūtea

Ko te whāinga o tā mātou Mahere ā-Pae tawhiti e marohitia nei, ko te whakapakari ake i tō Tāmaki Makaurau manawaroa ā-kiko, ā-pūtea hoki i te wā e hāpaitia ana ētahi wero nui e pā ana ki te tahua pūtea.

Ko tā mātou e marohi nei, ko te tautika o:

- te tuku i te taikākā o ngā mahi me ngā ratonga e ea ai ngā hiahia ahakoa te iti o te aha rānei kei a tātou
- te whakapau pūtea ki ngā wāhi me mātua whai pūtea.

Ka whai wāhi ki tēnei ko te \$38.3 piriona o te haumi ā-pūrawa me te \$70.1 piriona o te whakapaunga pūtea ki ngā whakahaere katoa i te 10 tau, tae atu hoki ki te häereere a ngā tāngata o Tāmaki Makaurau mā te whakapau i te \$14 piriona ki ngā rawa tūnuku hei te tekau tau e tū mai nei. Mā te pēnei e tere ake ai, e horopū ake ai, e māmā ake ai hoki te whakamahia o te tūnuku tūmatanui. Ka whai wāhi mai hoki ko te whakapakaritanga ake o te manawaroa o Tāmaki Makaurau i ngā waipuke ka rere mai ā haere ake nei.

I tā mātou marohitanga – e kīa ana e mātou ko te ‘marohitanga taikākā’ e pai ai tō whakataurite ki ngā kōwhiringa kia ‘iti ake’, kia ‘nui ake’ rānei – ko te pikinga ake o te whānuitanga o ngā reiti o ngā kāinga noho e toharite nei te uara, ko te:

- 7.5 ūrāu i te tau tuatahi
- 3.5 ūrāu i te tau tuuarua
- 8 ūrāu i te tau tuatoru
- 1.5 ūrāu o tua atu i te pikiu tukipū i ia tau ka whai ake, ko tētahi ūrāu iti ake rānei i tērā.

Ka whai wāhi ki tēnei ko ētahi panonitanga ki ētahi o ngā reiti whāiti, ka mutu, kāore e tukuna kia tū tonu te mahere o mua i whakaritea ai kia āta heke iho te wāhangā o ngā reiti hei utu mā ngā wāhi pakihī.

Kei reira hoki ngā kōwhiringa me ngā āhuatanga tuku e pā ana ki te āhua o tā mātou tuku pūtea ki ngā ngohe me ngā ratonga e marohitia ana, pēnei i te whakarite i tētahi Tahua Pūtea mō te Anamata o Tāmaki Makaurau. Mā te tahua e kore ai e pērā rawa te kaha o tā mātou whakawhirinaki atu ki ngā reiti hei utu i ā mātou mahere. Ka whai wāhi ki tēnei ko tētahi marohitanga kia whakawhitihia ngā pānga o te kaunihera e toe ana i Auckland International Airport Limited (AIAL) ki te tahua, kia whakawāteahia hoki te ara e pai ai tā te kaiwhakahaere tahua whakatau ki te hoko atu i ētahi, i te katoa rānei o ngā pānga. Nā te mea ka whai wāhi ki ngā whāinga mō te tahua ko te horanga o te pūtea ki ētahi haumitanga, e mauru ake ai te tūraru, kāore e kore, ko te nuinga, ko te katoa kē rānei o ngā pānga e toe ana i AIAL, ka hokona atu ā tōna wā.

E marohi ana hoki mātou kia rīhingia atu ngā whakahaeretanga o te Port of Auckland, ka whakapaua ai ko ngā pūtea ka ahu mai i reira ki te whakaritenga o te tahua, me te pupuri tonu i te whenua me ngā wāpu kia noho tonu i raro i te kaunihera.

Ngā Kōwhiringa e Iti iho ana, e Nui ake ana hoki, me ngā Āhuatanga Tuku

Arā atu anō ōna kōwhiringa kē. Kua wātea mātou ki te whai kia nui ake, kia iti iho rānei ngā mahi i ērā kei tā mātou marohitanga.

Mā te iti iho o te mahi e iti iho ai te utu inamata, engari ka mate ki te whakakore i ētahi ngohe, i ētahi pae ratonga hoki, mā reira rānei e pōturi ake ai ngā whakapaipaitanga ake. Ka whai wāhi pea ko te tino iti ake o ngā wā e tere ai ngā pahi, ko te korenga o te tuku pūtea ki ētahi taiopenga matua, ko te korenga o te whakapau pūrawa ki tētahi hōtaka mō te manawaroa i te waipuke, ko te whakaiti rānei i te pūtea e tukuna ana ki te whakawhanaketanga o te hapori, ki ngā taiopenga hapori, ki ngā takuhe ā-rohe, ki te tautiakanga o ngā mahi toi tūmatanui i ngā wai ua, ki te whakamaurutanga o ngā pūmate, ki te haumaru koiroa, ki te aroturuki ā-taiao, me te aukati riha. Mā tēnei, me pakupaku ake ngā pae whakapiki reiti inamata, ka pakupaku ake hoki ngā pae nama e matapaetia ana.

I te nuinga o te wā, ina nui ake ngā mahi pēnei i te whakatere ake i ngā haumitanga ki ngā ratonga tūnuku me te manawaroa ā-āhuarangi, ka nui ake te utu inamata. Ka whai wāhi atu pea ko ngā hōtaka mō te tere ake o te haumanutanga o te rohe tāone me te tāone nui, ko te tere ake o te huri kia tōkeke ngā pae tuku pūtea ki ngā poari ā-rohe me te kore o ngā pūtea e tohaina ki wāhi kē, ko te korenga o ngā whāinga e pā ana ki te hokotanga atu o ngā rawa, ko te tuku pūtea hou ki ngā take e hāngai ana ki te āhuarangi, ko te tukunga anō o ngā pūtea ki ngā taiopenga matua kia rite ai ki te nui i tukuna ai i mua o KOWHEORI-19, i te taha hoki o te pakupaku ake o ngā whāinga e pā ana ki te whāmotanga ā-whakahae.

Ka haere tahi tērā me te teitei ake o ngā pae whakapiki reiti, o ngā nama hoki inamata, tae atu hoki ki te whakapikinga ake o ngā reiti, ka eke pea ki tōna 14 ūrau i te tau tuatahi, hei pīkau mā ērā e utu reiti ana mō ngā kāinga noho.

He maha tonu ngā take hei whakaaroaro, ā, he nui ngā take hei whakatau – nō reira, e pīrangia ana mātou kia whai wāhi ū kōrero ki ā mātou whakatau. E akiaki ana mātou kia pānui koe i ētahi atu anō kōrero mō tā mātou marohitanga me ngā kōwhiringa e wātea ana i tā mātou tuhinga whiriwhiringa kōrero i mua i tō whakahoki kōrero mai.

Ngā ara hei whakaputa i ū kōrero

E whai ara ai koe hei whakaputa i ū kōrero mō ēnei take, mō te aha rānei i tā mātou marohitanga e nui ana ki ū whakaaro, e wātea ana ki a koe te:

- toro ki te akhaveyoursay.nz/ourplan
- waea ki te 09 301 0101
- toro rānei ki tō pokapū ratonga ā-rohe, ki tō whare pukapuka rānei.

Me tae rawa mai ū whakahokinga kōrero i mua o te 28 o Māehe 2024.

Ka otī ngā whakatau whakamutunga i a Hune 2024, ā, ka wātea te tahua pūtea i aucklandcouncil.govt.nz

